

Nova Pravda

GLASILO NARODNO-SOCIJALISTIČNE STRANKE.

Uredništvo:
Ljubljana, Stari trg št. 19. Telefon št. 359.

Izhaja dnevno
Posamezna številka velja 1 krono

Upravištvo: Ljubljana, Gradišče 7, levo. T. 77.
Naročnina: Mesečno 12 K. Inserati po dogovoru.

Smrt kapitalizmu!

Volite vsi narodno-socijalistično stranko!

Sijajna manifestacija narodne socijalistične misli.

Podivjanost liberalcev — Ladja se potaplja — Opiti hlapci kapitalistov — Profanacija naše narodne himne — Liberalci na cesti — Velikansko navdušenje za NSS

Ladja se potaplja, JDS razpada. To dejstvo je znova pokazal včerajšnji naš shod. Ker liberalci dobro vedo, da ne morejo ničesar očitati niti našemu programu, niti našim kandidatom, so se hoteli poslužiti zadnjega sredstva — kričanja in brutalne sile. V svrhu, da bi razbili naš shod, so privlekli v dvorano vse svoje razpoložljive moči iz Ljubljane in okolice in v svoji pijanosti

so bili nekateri podobni podivjani živini. Odlikovali so se posebno mesar-veletrgovec Seidel, (ki kot izvoznik mesa v Avstrijo že ve, zakaj je tako navdušen za JDS) prof. Jug in brat, Cimerman, poštni kontrolor Bučar in še nekaj drugih »inteligentov«.

Zalostno spričevalo si je postavila včeraj JDS in vsak njen član je lahko ponosen nato, da se z vso upraviče-

nostjo sme imenovati — hlapca kapitalizma.

Shod je otvoril tov. Juvan, ki je v kratkih besedah pojasnil pomen volitev v konstituanro. Liberalci so že sedaj delali nesramne medklice in le discipliniranosti naših ljudi je za pripisovati, da kričači niso že tedaj zleteli na cesto.

Nato je povzel besedo preds. NSS

tov. Deržič, ki je jasno in ostro narisal sedanji politični in gospodarski položaj v državi in tudi pokazal prave krivce — dosedanje stare stranke in njih korupcija in lenoba. Za svoja izvajanja je žel burno odobravanje.

Kot drugi govornik je nastopil ljublj. kand. NSS Brandner, burno pozdravljen od zborovalcev. Liberalci so sedaj mislili, da je prišel pravi čas za nje. Zagnali so huronsko vpitje in neprestano motili govornika. In čujte! Podlo so zlorabili našo himno »Lepa naša domovina« in celo zahtevali, da sankcionirajo to narodno podlost vsi navzoči, s tem da bi sneli pokrivala. Vsakega poštenega človeka je moralo biti sram v dno duše.

Naši ljudje še vedno mirni in disciplinirani. — Govornik govori o izgubi Koroške. Turk ml.: Vi ste jo zgubili! To je bilo tudi za živce naših ljudi preveč! Ogorčenja ni več mogoče zadržati! Seidel zleti skozi vrata, takoj za njim pa ostali demokrati voditelji in kričači — dr. Pestotnika mora braniti tov. Fakin da ga ne pretepo in da lahko izgine za odrom. — Čez nekaj minut nastopi popolen mir. Brandner govori z znano svojo ognjevitostjo, razlaga naš program — masa je elektrizirana, burna odobravanja stresajo oboke, in ko Brandner konča ni pritrjevanja ne konca ne kraja.

Kot tretji govori kandidat — delavec tov. Podbevšek. Oriše položaj našega delavstva in pokaže, da je rešitev le v skupni poti delavstva in inteligence in da hodi to pot le NSS. Tudi on žanje za svoje izvajanja burno odobravanje.

Četrti govornik kandidat — uradnik tov. Hiter. Mirno in temeljito poda sliko o uradniškem vprašanju in zaključni svoj govor s pozivom, da se vse uradništvo združi v socijalni borbi z delavstvom in gre roko v roki z njimi v boj proti kapitalizmu.

Tov. Juvan v svojem zaključnem govoru ostro obsodi nastopanje »inteligentne« JDS, ki skuša z nahujskanimi pijanci razbiti to, česar ne more storiti z drugimi argumenti. V Ljubljani se svita — in Ljubljana bo pokazala v nedeljo, da »ta plava je ta prava« — da je narodno-socijalistična.

Kontrola.

Zadnjič smo napisali članek, v katerem smo uvrgli nespametno in prazno tarnanje demokratov, ki nas dolže zlobne cepitve naprednih glasov. Dokazali smo, da je naša organizacija potrebna, da se spravijo baš z našim programom na volišče ljudje, ki bi sicer tja nikdar ne šli in bi si SLS in JDS zopet po starem načinu delili mandate — kakor pod ranjko Avstrijo.

Danes moramo pa izpregovoriti besedo o drugi važni nalogi, ki nam je dana. In to je o kontroli, ki jo bodo morale izvajati nad starimi strankami nove stranke.

Ni potreba pripovedovati našim somišljenikom, da bodo skupine v konstituantni take, da bo ravno od malih strank odvisno, kam se bo nagnila tehtnica, kajti to so navadni politični računi, ki si jih vsak lahko sam napravi. Iz vseh parlamentov nam je znano, da so majhne stranke ob važnih odločitvah največ dosegle ravno zato, ker so jih iskale vse grupe zase in so jim morale dovoliti koncesije.

Med naloge malih strank pa spada, kot smo rekli, kontrola na delovanjem velikih parlamentarnih skupin.

Dosedanje narodno predstavništvo se je delilo, takorekoč samo v dva precej enako močna bloka, radikalnega in demokratskega, brez malih načelno izrazitih strank. Zato je pa bila v veliki meri možna tista nesrečna korupcija, ki njene nasledke danes vsi bčutimo. Če je bil na vladni blok a, je blok b molčal k raznim njegovim mešetarijam, ker je delal sam isto stvar, če je prišel do ministrskih stolčkov. Poleg tega je pa demokrat vedel, da bo radikalec samo nekaj časa „gor“, potem bo pa spet nanj prišla vrsta. Tako se je to kolo vrtele neprestano „gor“ in „dol“.

Cim pa pridejo v parlament ma-

le stranke z načelnim programom, ni tako gospodarstvo več mogoče. Kajti moč malega človeka je ravno v tem, da je pošten in z vsem svojim srcem sledi cilju, ki si ga je zastavil. „Samo poštenje ne pozna števila, ampak ga ubija, če postane število koruptno.“

In ta naloga čaka v bodoči konstituenti NSS, ki se bo družila v tej nalogi z vsemi poštenimi strankami, ki so ji po drugih pokrajinah blizu po socialnem in političnem programu.

Nove skupine so poklicane, da prinesejo v parlament poštenje in prepričanje, ki smo ga dosedaj v narodnem predstavništvu tako pogrešali.

Mislimo, da smo obstoj naše stranke s tem tudi z moralne strani neovrgljivo utemeljili.

Begunci, ne pozabite, da je edino JDS preprečila kandidaturo dr. Rybara in dr. Gregorina in da je edino JDS kriva, da bodo begunci brez zastopnika v konstituenti!

Klerikalne propalice.

Za časa vojske je bilo. Avstrijski cesar je potreboval vojakov, a še bolj priganjačev za vojno službo.

Eden najnevarnejših in najbolj brezvestnih vojnih priganjačev in kmečki oderih prve vrste je bil veliki klerikalec Vehovec iz Žužemberka. Ko bi bil on drl in tlačil in na vojsko gonil samo kmete, bi se skoro gotovo ne bilo niti izvedelo za njegove strahote in grozodejstva, s katerimi je ta zverinski človek trpinčil ubogo kmečko rajo pod zaščito svojih mogočnih klerikalnih protektorjev. Ker se je bil pa spravil ta človek tudi nad notarja Carlja v Žužemberku, torej nad gosposoda, ki pozna postave in ki si je znal na podlagi svojega pravnega znanja poiskati po vojski tudi primerno zadoščanje pri sodnji, torej pri popolnoma neodvisni in nepristranski oblasti, je končno le sam padel v jamo, katero je kopal drugim.

Zalibog, mi ne moremo objaviti celega procesa in izpovedi vseh prič, ki odkrivajo nezaslišano zlobnost tega klerikalnega prvaka do dna. Mi se moramo zato omejiti le na kratek del utemeljitve razsodbe, izrečene od neodvisnega sodnika na podlagi izpovedb zapriseženih prič.

Zadnji odstavek te razsodbe, s katero je žužemberški klerikalni prvak moralno ubit in uničen v očeh vseh poštenih ljudi za vedno, se glasi:

In kaj moremo reči takemu človeku, ki ima tako srce, da toliko nepravilnosti in toliko gorja povzroči, kakor je dokazno gradivo pokazalo? Z mirnim srcem lahko trdimo, da je tak človek moralno manjvreden, propalica.

Boljšega nazivanja ne zasluži niti po človeški pameti, niti po kazenskih postavah.

Sicer pa se je zasebni obtožitelj

sam sebe najlepše karakteriziral, ko se je izrazil napram priči, nadoficijalu Jeršetu, da je hudič. V Stemburjevi gostilni v Kandiji pa je rekel, trkajoč se po prsih:

„Jaz sem hudič ...“

jaz sem hudič, kdor se meni zameri, ga uničim, kar je potrdil priča Skrlj.

Na podlagi teh razmotrivanj je oprostilna razsodba opravičena.

Okrajno sodišče v Novem mestu,

odd. III.,

dne 15. januarja 1920.

Avsec I. r.

Vsak pameten, resen in dostojen človek, ki še ni izgubil zadnje trohice sramu, bi se bil takega človeka otrešel enkrat za vselej.

Toda naši klerikalci so drugačni. Klerikalno glavno glasilo za kmete, „Domoljub“, je zapisal:

„Gospod Vehovec, odkar Vas je sodišče spoznalo za moralno propalico, Vas še bolj častimo.“

Mi dobro vemo, da političen boj ne pozna tesnih prs in ozkih ozirov in tenkčutnih pomislekov, ampak da se utegnejo klerikalci spozabiti do take izjave, tega tudi mi nismo pričakovali od njih, katerim metode njihovega boja niso ravno neznanne. Takega omalovaževanja javne oblasti in takega ciničnega v cenitvi javnega mnenja ne pozna svet nikjer doslej, kjer vlada pravo zaupanje do nepristranskih sodišč in spoštovanja do javne morale!

Vsega tega so se klerikalci kakor izgleda popolnoma odrekli. Kaj pravo, kaj morala, kaj sodišče — mi smo, ki vladamo brez ozira — na desno ali na levo!

Volilci, ali morete dati taki stranki 28. novembra svoje glasove? Ne, in stokrat ne!

Ven iz našega političnega življenja s takimi moralnimi propalicami!

bolj zabavnega ludovanja na socialne demokrate in Poljansko društvo, za takšnega gospoda seveda ni, da bi se zanimal za blato pri Sempetru ali celo pred kolodvorom. Cemu tudi? K Stepicu ni treba hoditi, ali k Mencingerju, k Strajzlu pa prideš tudi brez tolikih ovinkov. Iz načelnih razlogov tudi ne! Sneg, dež in blato je bog dal, pa ju že tudi vzame. Sneg skopni, blato se posuši in postane prah. Tega zopet namoči dež ali vsaj megla ali ga pa odnese veter. Dobrotna usoda čuva Emono, koje „lord mayor“ je samo te Usode izvršilni organ, brez odgovornosti postavljen zato, da gleda delovanje te usode. Quieta non move-re! Bog je dal, bog je vzel!

Naš „lord mayor“ ni bil vedno takšen fatalist. Bili so časi, ko je znal presneto švigati okrog. Pozneje šele je prišla doba zimskega spanja. Včasih se je zdrnil iz-njega, da zamahne za komurkoli, ki si je drznil motiti to nebeško spanje. Tako je dekretiral nekoč, da je ves preporodni pokret slovenske mladine bedarija — ker je bil on v dno duše prepričan avstrijanec. Poslednjega mu nismo zamerili, saj ni bil edini. Zamerili smo le, da je to svojo avstrijanščino nosil na prodaj in v njej tekmoval s svojim in našim najhujšim nasprotnikom Ivanom Susteršičem. Postajal je vedno servilnejši in je to ostal žal tudi takrat, ko so se duhovi že zdavnaj ločili. Stranka demokratskega prepričanja, jugoslovanskih idealov in napredne misli je imela načelnika, ki je po vsej svoji prošlosti, v dno duše in do kosti antidemokrat, avstrofilno, vzgojen Samoslovenec in ki je obstal pri starem liberalizmu Carnerija, brez smisla za globlji pomen dogodkov zadnjih tridesetih let. Takrat, ko je boljsemu delu inteligence izpod občega nezadovoljstva prišlo do zavesti, da smo v Avstriji protidržavni, da smo protimonarhični, in takrat, ko so naši zunanji zavezniki že močno zrahljali moč stare Avstrije, ko je šlo samo še za to, da se tudi od znotraj pospeši razpad — po smrti starega cesarja — je čutil emonski „lord mayor“ še potrebo, da spontano, brez pritiska od katerekoli strani, napiše prosluli podlistek „V žaru cesarske milosti“ in dá vzgled nedostojnega, nemoškega bizantizma.

Prišla so leta in z njimi življensko vprašanje takratne države. Mnogi so se morali hliniti, da rešijo sebe, ali sinove, ali mesta ali korporacije, izročene njihovim skrbi, pred Stürgkh-Conradovim nasiljem. Med njimi, ki so izkazovali svojo tdanost, je bil on sam. To mu je bilo pozabljeno, še več, to mu šteje v dobro, četudi je šel predaleč in nosil „srebrni rog“ po svetu. Toda prišla je doba, ko so se zbrali vsi dobri narodni možje v tistem, rovarskem, subverzivnem delu: ko je bilo treba biti pripravljen tudi na eventualne žrtve. V takratnem političnem delu je narod rabil moč revolucionarnega mišljenja, ki so znali povedati, koj hoče. Takrat ga ni bilo. Prihajali so odlični somišljeniki s severa — njega ni bilo pri sprejemu. Zito je primerjal v svojem članku z neko veličanstva polno sliko Rafaelovo v Rimu — kdo ga je prosil za to? Kaj mu je bilo treba delati propagando za Habsburg-Parma? Saj ni bil član „Kriegspressequartier - Kinoabteilung Propaganda“. — Upamo in malo pred polomom na Kajmakčolanu je poslal skupno s Kalanom spontano udanostno brzojavko cesarju v dobi, ko se je od vseh c. kr. vladnih strani želelo zbrati čimveč takšnih izjav, sa-

mo da se postavijo narodni rovarji na laž in da se monarhija izkaže pred svetom, da je možna in da so jej njeni narodni zvesti.

S temi svojimi izjavami, ki so v svoji dobi in okolici zadobile pomen herostratskega čina, pomen izdajništva in preloma, je vrgel kepo blata na svoj ščit. S koncem vojne je postal nemogoč. V političnem oziru ni v efektu med njim in Susteršičem nobene razlike več.

Ne zadostuje slika v velikih obsejih. Tavčar je dal dobi rajnega slovenskega liberalizma svoj pečat. Kakor o Bleiweisovi, pisalo se bo tudi o Tavčarjevi dobi. Kakor eden, ima tudi drugi precej potez, ki kažejo, kako se vsaka večja koncencija v zadnjem trenutku izprevrže in postane malenkostna, malomeščanska. Gesta Fiesca se scvrkne v Krjavlja in mali človek iz loškega pogorja gleda skozi ves poznejši akademski firnež. Kadar bo znanstvenik pisal politično in kulturno zgodovino zadnjih dvajsetih let, bo prišel do nelepkih osebnih sporov do tekme za razna načelniška in pravnosvetniška mesta in slično — pri deželnem odboru, v mestni upravi, v raznih bankah in zavodih, itd. itd. Tudi ob koncu „karijere“ pogreša nepristranski opazovalec vsako senco one veličine, ki sicer odlikuje narodne voditelje. Ko so osebni cilji doseženi, je borbena moč izčrpana — celemu krodu prijateljev. Tu stoje spomeniki samemu sebi. Majhen narod smo doslej bili in zato se tudi naši prvaki niso dvignili niti do povprečnosti.

To je naš podedovani greh zadnjega stoletja: Janez Solnce je domače krvi, toda ravno tako redke in plehke, kakor Apfaltrerni, Barboti in Co.

V mestni upravi je doba Tavčarjevega županovanja ostala brez sledu. Talente, izročene mu od prednika Hribarja, je zakopal in jih bo sedaj brez obresti in koristi izkopal in izročil svojemu nasledniku. Ljubljana je imela dvakrat srečo. Prvič, ko jo je porušil in razmajal potres, drugič, ko je našla v Ivanu Hribarju župana, ki se je brigal za mesto, je dvignil iz ruševin in napravil iz njega takratnemu času primerno prestolico. Odtlej čaka mesto kakor zakleta kraljičina sredi trnja na svojega princa, ki jo odreši. Ivan Tavčar ni ta princ. V desetih letih svojega županovanja ni rešil ene komunalne naloge. Med vojno je bil samo opazovalec, pred njo ne mnogo več. Po vojni je pa vobče odšel. Prenehal je z vsemi sodobnimi komunalnimi posli, ukinit brigo za prehrano, odvalil brigo za premog, stanovanja in vse drugo na druge rame, ko je videl, da vseh teh vprašanj ne sme več reševati v starih izvoženih in zavoženih tirih. Ne briga se več ne za mostove, ne za elektrarno in plinarno, ne za kaj drugega, in z njim se ne briga nikdo drug. Sedaj bi bila doba za velike načrte nove velike Ljubljane; bila bi doba brige za nove zgradbe; vodovod, za regulacijo reke, za tisoč drugih vprašanj, ki zahtevajo vsako zase celega moža. Ljubljani se pozna na vsak korak, da je odrevenela sredi razvoja kakor začarana. Toda nič se ne gane. Niti najprimitivnejše brige za suhe ceste ni, ali brezposelne. Čemu? Après nous la deluge! Ko se je pred meseci govorilo, da pride kraljevič Aleksander, je županstvo dalo popraviti nekaj lukenj v trotoarjih in na mesto glave Franca Jožefa pred sodiščem je postavilo lonec za cvetlice. Za Ljubljančane je pa dobro, če mešajo svoje blato potrpežljivo naprej.

Naša žilava delavnost naj premaga in pobije kapitalistične milijone! Od osebe do osebe naj gre naša misel. Vsak naj podvoji svojo agitacijo in naš uspeh bo sijajen.

Ivan Solnce — slamnati mož!

Kako sodijo o dr. Tavčarju njegovi najozji pristaši in somišljeniki, nam kaže sledeči članek, ki ga je napisal in objavil v slovenskem dnevniku ne morda kak naroden socialist, temveč Tavčarjev somišljenik in navdušen pristaš JDS — dr. Ben Akiba. — Ponatiskujemo ga v celoti:

Ben Akiba:

Ivan Solnce.

Ali si že kedaj potoval od Frančiškanskega mosta po Sempeterski cesti do deželne bolnice in nazaj čez

Tabor in Kolodvorsko ulico ali celo mimo kavarne Evrope po Gosposvet-ski cesti proti Šiški? Svarim radovedneže! V teh časih, ko so hiače in čevlji tako dragi, je pot po tej „prometni žili“ pogubna. Po žilah se navadno kaj pretaka. Po tej prometni žili se pretaka ljubljanska občinska specialiteta. Seveda ni dano vsakomur, da bi se zanimal za takšne prirodne pojave.

Kdor ima par konj-belcev, zato pa ... nobenega drugega posla, nego pisanje zabavnih povesti, člankov o avstrijski kroni, ki pomeni „naše Kosovo“, in če

Somišljeniki!

Volitec je vsak jugoslovanski državljani, ki je dopolnil 21 leto in je vpisan v volilni imenik.

Za volitev se ne razpošiljajo nobene legitimacije, kakor je bilo dosedaj običajno.

Vsak naj torej pride brez vsakega obvestila na volišče, kjer je vpisan v volilni imenik. Tam naj komisiji pove svoje ime, poklic in stanovanje. Vsak naj vzame s seboj domovni ali krstni list, ali delavsko knjigo, potni ali orožni list, sploh kakršnokoli uradno legitimacijo, da izkaže svoje identiteto, ako bi to zahtevala komisija.

Kroglijco naj izpusti v volilno skrinjico s modro (plavo) listo. Za vse naše somišljenike obstoja volilna dolžnost.

„Ta plava je ta prava!“

Kam boš spustil krogeljico

28. novembra?

„Ta plava je ta prava!“

Na Kranjskem v 4. skrinjico!

Na Štajerskem v 2. skrinjico!

V Ljubljani v 3. skrinjico!

Zabavljanje po gostilnah ne doseže visokih uspeš.

Tako se nagiba politično življenje, polno razočaranj. Razočaranj, ki jih je doživelo samo, in razočaranj, ki jih je prineslo drugim. Šef naprednosti — največji reakcionar. To je politični facit, svota pod črto tega življenja. Ob vpeljavi obče volilne pravice je blamiral nas napredne Slovence, ko je bil proti njej. Ob jugoslovanskem pokretu nas je blamiral, ko ga je obsodil. Ob nekrvavi revoluciji nas je blamiral, ko je hitel izražati svojo nepotrebno udanost. Ob agrarni reformi se zaganja vanjo, boječ se za svojih 40 johov, kakor kokoš za svoja piščeta. V prvi „Narodni vladi“ je s svojo kratkovidnostjo in skrbjo za moko pomagal Pogačniku, da se prepreči pravočasni pohod na Celovec — in tu je našel nehote svoj največji vidni uspeh: Celovca res nimamo. Povsod drugod so uspehi negativni: Nikjer ni dosegel tega, kar je hotel razven v privatnem življenju in svojem ožjem torišču, ljubljanskem mestu, kateremu se pa za to ni obdolžil. Ob koncu mu je šele uspelo, da si steče toplo naklonjenost klerikalcev — čuden konec prejšnjih borb.

V drugih razmerah, v drugi okoliščini, bi bil Tavčar morda imel drugačno vlogo. Kot pruski konservativec bi bil sedel do revolucije v Herrenhausu in njegov padec bi bil dramatičen, kakor bi njegova življenska pot bila kazala stil. Kot šef napredne, demokratske stranke — ki pobija svojega šefa z vsakim členom svojega programa — seveda ni mogel doživeti nič drugega. Iz preteklosti moli njegova širokopleča postava v sedanosti mlade Slovenije in zmaje z glavo nad Beogradom. Naš župan še ni bil v Beogradu — (tudi to ni slučaj) — in če bi bil, bi videl le njegovo kaldrmo, ne pa položaj tega mesta, „vrat v Orient“, in nad kaldrmo bi obupaval; mesto da se napije na Kalemegdanu novih nad.

Ta doba ni več zanj, on ne več zanjo. Da, takrat, takrat — takrat, ko je bila v Krškem zbrana velika lovska družba in je pri njegovem vstopu v dvorano vse skočilo na noge, se zravnavajo in molče v strmem „pozoru“ izkazalo čast — da, takrat se je še dalo živeti. Toda v sedanjih nespoštljivih, „boljševiških“ časih... Fiducit!

najidealnejših Jugoslovancev, naših društvenih voditeljev v Zagrebu in naših delavcev v Sloveniji. Višek »demokratizma« pa je volilni zakon, s katerim so te stranke odvzele državnim nameščencem pasivno volilno pravico; člen 15. tega zakona so prodali za dovolitev izvoza 15 tisoč vagonov žita. Če vsa ta dejstva ne odprejo oči našim uradnikom in učiteljem, če jim je skleda leče več nego vsa osebna in duševna svoboda in pravica, potem takim materijalistom ni pomoči. Udar-

jeni so s slepoto in suženjsko poljublajo bič, s katerim so nas mogotci doslej krotili. Upamo pa in tudi verujemo v idejno moč in intelektualnost navedenih slojev, da se bodo v zadnjem trenutku, predno spuste krogeljico v volilno skrinjico, domislili člena 15. ter volili res po svoji vesti in prepričanju. Če tli v našem srcu saj iskrica narodnega in socialnega čuta, potem je izbira enostavna: in mogoče samo en sklep: proči s preperelimi strankami, — ta plava je ta prava! Sevniciani.

Za narodne socialiste obstoja volilna dolžnost! V nedeljo vsi na volišče! „Malkontenti“ na plan!

Našim somišljenikom!

Veliki dan se bliža! Naše javno politično življenje je podobno razdejanemu mravljišču, volilna agitacija valovi lika razburkanu morje po deželi. Lov za uspeh, lov za — obstanek.

Idealisti sanjarijo o eni edini stranki za celo Jugoslavijo; zdravi realisti priznavajo dve, kmetijsko in delavsko stranko; vsi pa vemo, da hoče imeti vsaka yas svojo. Šest strank smo imeli do včeraj; danes se je oglasila že sedma — nimamo pa škrinjic; uboga vlada! Sicer pa bi se priglasilo še najmanj pol tucata strank, če bi volitve ne bile tako neposredno pred durmi. Razdrapanost na vseh koncih!

Naša mlada narodno-socialistična stranka je boleč trn v peti JDS. Starina v svoji preperelosti ne more razumeti, da zahteva naša doba nova pota, pa besni ker smo postavili lastno kandidatno listo s čisto »neznanimi« imeni, ker si drznemo samostojno misliti. NSS naj le ostane, samo za Boga — ne cepite nam naprednih glasov v prilog klerikalcem! JDS nam predbaciva, da smo malkontenti, demagogi, renegati, stranka beračev, sploh strančica brez programa in imena. Nič zato! Samo čudno je, da ima JDS pred svojo hčerko — SKS — tako veličasten respekt... No, mi ne prosimo respeкта, niti uvaževanja, še manj pa protekcije; saj bodo volitve pokazale kje je stranka in kje strančica.

Že naši organizirani tovariši tvorijo prav lepo število; imamo pa še nebroj somišljenikov, ki se veselo našega čilega poleta in ki bodo brezdvomno z nami volili, akoravno so bili doslej pristaši starih izžitih strank. So to mali kmetje, kmetijski in tovarniški delavci, hlapci, rudarji, obrtniki in rokodelci

vseh strok, mali trgovci, železničarji, učitelji, zasebni in javni nameščenci, zdravniki, sodniki, profesorji in do malega vsi begunci (stranka beračev). Vsi ti trpečji in od kapitalistov zasmehovani sloji imajo smisel za resnično narodnost in za pravilni socializem; salonski demokratizem, s katerim se ponaha JDS, je našim somišljenikom tuj, mi vidimo sočloveka in tovariša tako v čestnem pometaju kakor v vseučiliškem profesorju. Zato nam je sovraštvo do drugih strank in do drugače mističnih bratov ogabno. Kolikor se to nasprotstvo v volilni borbi pojavlja, je to neizogibna posledica predvojnih razmer in gnusnih napadov od strani nasprotnikov, proti katerim se moramo braniti.

Po volitvah se bo naša stranka posvetila edinolet notranjemu organizatoričnemu delu na temelju bratstva, svobode in pravice; Jugoslovani od Soče do Črnega morja, Slovani od Lednega do Sredozemskega morja, socializem v najčistejšem pomenu besede — to je naša bodočnost. Ta naš program vsebuje samoobsebnost tudi rešitev naših bratov v Primorju in Korošanu izpod tujeja jarma in njih spojitve v svobodni Jugoslaviji.

Bratje, zidajmo si hišo na tem temelju! Podajmo is roke vsi proletarci, ki smo dobre volje in čiste vesti, strnimo se v naši res demokratični NSS!

Že vabijo s sirenskimi glasovi naše tovariše učitelje in uradnike nazaj v JDS, češ, za vse gmotne pridobitve se imate zahvaliti edinolet tej stranki in ministru dr. Kukovcu; previdno pa zamolče nepobitna dejstva, da so vse naše stare stranke sokrivne nečuvnega absolutizma, ki se je izražal izza prevrata sem s preganjanjem in zatiranjem

Somišljeniki! Z vsemi močmi v agitacijski boj! — Mi nimamo milijonov! Nadomestimo jih z žilavo delavnostjo! Od osebe do osebe naj gre naša misel! Zadnji teden je!

Malo zgodovine.

Bilo je letos začetkom februarja, ko smo stali tik pred občinskimi volitvami v Sloveniji. »Pogrebna bratovščina NSS« od 8. dec. 1919, kakor ste takrat zasmehljivo imenovali NSS, se je vkljub neprijaznim rojenicam razvila že tedaj v močno organizacijo, ki je vedno lepše napredovala. In v tistem času, ko smo stali pred občinskimi volitvami, so prišli k nam silni gospodje, ki jim nas eden ne seže niti do gležnjev — sam cvet slovenske inteligence; lepo prijazno se klanjaje so gg. poprosili za informativen razgovor. No, čast je bila velika, saj so bili to gospodje »čuvarji« »državnih« interesov in »nositelji« slovenske misije v Beogradu — pa smo jim dovolili razgovor. Dve debeli cigari je pokadil en cvet slovenske inteligence, predno je končal z uvodom, čigar začetek in konec je bil, da sta programa NSS in mladinev JDS eno in isto. In kaj sledi iz tega? — Kaj neki drugega, kot da moramo pri občinskih volitvah nastopiti skupno — pa ja ne proti SLS ali soc. demokratom, temveč proti starinam JDS. Drugi »cvet« slovenske inteligence je to misel seve živahno podpiral. — Izrinili smo starine iz nar. predstavnštva, izrinili smo jih iz nar. vlade, sedaj naskočimo še njih zadnje trdnjavo: magistrat! Ker pa

smo v Ljubljani vendarle še preslabi (ena miza v »Nar. Kavarni«), pomagajte nam — saj programa sta, kakor vidite, enaka, in če poderemo starine, se bo že tudi za vas našlo kako koritce, no in koncu koncev — denar, to je postranska stvar. Tako in podobno so gostoleli dični mladini JDS. Ti prakličani narodni socialci pa niso šli na led.

Jeguljili pa so gg. mladini vkljub neuspehu dalje. Na vse načine so skušali pridobiti zase g. Peska, v prvi vrsti pa seveda »Jugoslavijo«. Tudi tu so odšli praznih rok. Iz maščevalnosti so nato hoteli podkupiti uredništvo »Jugoslavije« s tem, da so ponujali vsakemu uredniku po 1000 K več plače, kot jo imajo pri »Jugoslaviji«. Ker pa so pri »Jugoslaviji«. Kremenitejši značaji, kot pa razni JDSarski kremen in mladinski Ben Akibi, se jim tudi ta umazanije ni posrečila.

In tako so v težavah porodili po poldrugoletni nosečnosti izvozničarsko borzno glasilo »Jutro« ker sedaj ravno ta »cvet« slovenske inteligence divja proti narodnim socialistom, ker ti niso hoteli za JDSarske milijone prodati svojih načel. G. Žerjav. le govorite še o »krizi slovenske inteligence«; Vaših naukov so pa najbolj potrebni Vaši lastni ljudje z Vam samim vred!

»Nova Pravda« nastopi proti dr. Brezigarju dokaz resnice!

Obisk smo doživeli včeraj v našem uredništvu. Dasi smo dvomili, da se bodo gospodje zastopniki dr. Brezigarja res oglasili, so vendar prišli. Naš odgovorni urednik je gospodom izjavil, da prevzame glede objavljenih notic o poneverbi in tatvini dr. Brezigarja vso odgovornost in je pred pričami izjavil, da je dotične notice čital, predno so šle v tisk. Gospodje vkljub vsemu temu niso bili

zadovoljni in so hoteli na vsak način osebnih tožb. Tukaj pa so se gospodje uredali. Ne poznamo g. dr. Brezigarja osebno in nimamo prav nikakega vzroka tožiti se osebno. Naš odgovorni urednik bo nastopil na tožbo dr. Brezigarja napram njemu dokaz resnice in javnost bo pred poroto uvidela tehtnost, naših trditvev.

Somišljeniki! Od Vas je odvisno, ali ostane »Nova Pravda« še naprej dnevnik. Plačajte naročnino! Pridobivajte nove naročnike! — Krajevne organizacije, razširjajte naš edini list!

Volilci!

Klerikalci

so hujskali, na vojno proti bratom Srbom in Rusom.

Načelnik JDS

dr. Tavčar je postavljaj naše krvnike za častne člane občine ljubljanske.

Socijaldemokracija

je prodala svoja načela in glasovala za vojne kredite in denuncirala narodno misleče delavstvo kot srbofile.

Klerikalci

so spravili stotine Slovencev s svojim ovađuštvo in na vislice.

Liberalci

so se prodali velikosrbskim načelom.

Komunisti

hočejo v krvavi revoluciji uničiti še to, kar nam je po vojni ostalo.

Klerikalci

so še danes prikriti šuštercijanci in habsburgovci in bi nas radi izdali avstrijskim rabljem.

Liberalci

so zakrivali valutno reformo 1:4.

Socijaldemokratje

hočejo potom internacionale zaslužiti naš delavski narod.

Klerikalci

predvsem so zakrivali naš polom pri koroškem blebiscitu.

Liberalci

so oropali begunce zadnjega zastopnika.

Komunisti

hočejo uvesti najhujši teror, pri katerem bi poginili tisoči naših zavednih delavcev.

Klerikalci in liberalci

so podpisali sramotni sporazum z Italijo in so skupaj s

Socijaldemokrati

zakrivali današnje neznosne razmere.

Volilci! Nobene kroglice za te stranke!
Volite vsi čisto in pošteno narodno socijalistično stranko!

SLS kandidira dr. Gosarja ki je obtožen veleizdaje, JDS dr. Brezigarja, ki je bil zaprt radi uradne poneverbe in tatvine, JSDS pa kandidira Kristana, ki je postal milijonar iz delavskih žuljev. Takih ne bomo volili!

Somišljeniki! 28. novembra vsi na volišče! Agitirajte za NSS

Politične vesti.

Niti k sejam niso hodili!

Klerikalci in liberalci na vse grlo upijejo, da so noč in dan delali v Beogradu za ljudske koristi. Mirno pa lahko rečemo, da je to najnesramnejša trditev. Niti k sejam v narodno predstavništvo niso hodili. Posedali so po beograjskih kavarnah in gostilnah, pili črno kavo in kasirali bakšiš. Delati v parlamentu nihče ni hotel. K zadnji seji v narodno predstavništvo je prišlo 29 poslancev. Kakor je narodno predstavništvo celo poslovno leto „delalo“, tako je tudi končalo.

Zakaj smo izgubili Primorje in Koroško

Zato, ker smo imeli v Beogradu mesto resnega in delavnega ljudskega zastopstva, politične kričarje in delomrzneže. Mesto, da bi imeli pred očmi dobrobit domovine, so se pripravili med seboj in povzročali drage ministrske krize. Zunanji svet je izgubil pred našo državo vsled neresnega parlamenta vsako spoštovanje! Zunanji svet je vedel, da se ni bati države, ki niti v narodnostnih vprašanjih ni edina! Trgali so nam kos za kosom domovine. Samo Italijan nam je zaslužnjil 600.000 Jugoslovanov. Svoje zaslužnjene brate odrešimo takrat, če bo

do pri nas vladale stranke, ki bodo podredila vsa druga vprašanja narodnostnim zahtevam! Dosedaj vladajoče stranke so pokazale, da tega ne znajo. Zato jih ne bomo volili! Volili bomo NSS, ki je izšla iz naroda in hoče delati za narod!

Izvoznicarji!

Klerikalci, kot liberalci nas psujejo, ker smo razkrinkali izvozno politiko vladajočih strank! Psujejo nas, predvsem vsled tega, ker smo razkrinkali koruptivno izvoznicarstvo, ki je v klerikalne in liberalne kase prineslo milijone kron za agitacijo ob volitvah. Stvarnega proti našim trditvam niso vedeli ničesar povedati. Klerikalci in liberalci so v Beogradu sklenili, da se lahko prosto kupčuje v Banatu in Vojvodini z žitom. Klerikalci in liberalci so privolili v to, da razpolaga z žitom izključno le hrvatska čifutarija, ki potem špekulira z blagom in ga izvažata za visoke cene. Akoravno je naša država žitnica srednje Evrope, ljudstvo strada, ker ne more plačevati neizmernih cen! Zato nobenega glasu klerikalcem in liberalcem in volimo NSS, ki zastopa stališče, da se izvoznicarji postavijo pod kontrolo države, da se ne bo še naprej kradlo trdo prislužene

Ne pozabite v nedeljo na uradne dokumente:
 domovinski list, poročni list, legitimacijo, delavsko knjižico ali krstni list itd.

groše iz ljudskih žepov. Krivično je, da bi nekateri služili milijone, dočim bi drugi ne imeli ne obleke in ne kruha!

„Tabor“ ali lažnjivi kljukec.

V Mariboru izhaja JDS glasilo, ki se je imenovalo pred kratkim še „Mariborski delavec“. Ker je pa delal ta „Delavec“ sramoto svojemu imenu in se ni brigal prav nič za priproste, še manj pa za duševne delavce, katerim na državni in narodni meji ni ravno poslano z rožicami, zato je „Mariborski delavec“ — frakar — izginil in prišel je mesto njega „Tabor“. Otrok nepridiprav pa je pravzaprav ostal isti, le ime je dobil drugo. Kakor pa vse kaže listič tudi tega imena ne bode nosil dolgo. Zakaj na vse pretege se trudi, da dobi ime „Lažnjivi kljukec“.

Ta paglavček se zaletava zadnje čase vedno bolj v našo stranko in posamezne osebe, ki imajo svoje misli in si jih upajo tudi povedati, ne da bi preje vprašali velikega pritlikavca v „Mariborski tiskarni“. — Do sedaj se za tega malega kričarja sploh nismo zmenili. Čemu tudi! Naj se dere, vpije in zaletava, kolikor se mu ljubi. Njemu samemu je to v veselje, nam pa ne na škodo. Saj resnim ga ne smatra nihče, razum morda g. Pirc. Njegovi lastni pristaši se ga naravnost sramujejo. Saj svojim ljubljanskim bratcem ali pa še celo celjski sestrici ne seže niti do gležnja.

Ta paglavček je prinesel o našem sobotnem shodu tako poročilo, da je presegel samega sebe. Na stvarna izvajanja našega kandidata g. Deržiča odgovarja s smešenjem, ne ovrže pa niti ene njegove trditve. Ker je slišal tako bridke resnice, jih seveda sploh ne omenja, ker bi lahko kdo začel razmišljati sam o njih ter bi potem izprevidel, kdo ima prav. Vse meje navadnih laži pa presega njegovo poročilo o izvajanjih predsednika Jarha. On ni niti omenjal dr. Brezigarjevega shoda drugi dan. In ker se ta shodič ni obnesel, temu je seveda kriv tov. Jarh. — Begunci se pa ne dajo več imeti za norca. Oni prav dobro vedo, kdo jim je odjedel najbolj simpatičnega dr. Rybara in so si to delo dobro zapomnili. In ker so nam vzeli Rybara ki ni smel kandidirati za naš program, ki je bajestranskarški pa nam vsiljujejo Milka Brezigarja, ki kandidira na „nestranskarskem“ JDS programu. — Ali imate nas res za take kaline? S takimi, prav doktorskimi zvijačami ne boste pri nas ničesar opravili. To ste videli lahko že v nedeljo. Begunci se ne damo imeti za norca. Zato smo se zbrali v nedeljo in vam povedali svoje mnenje.

„Lažnjivi kljukec“ pa naj laže, kakor hoče. Kdor je bil na shodu, ta je videl in slišal, kako je bilo. Zato se je pa pavlihu v „Taboru“ lahko prav od srca smejal. Le delaj to še tako naprej! S takim postopanjem največ pripomorete, da izpregleda še tistih par zasljepljenec, kateri vam še kaj verjamejo. S svojim neumestnim bevskanjem ste itak odgnali mnogo ljudi od svoje stranke. Z lažmi boste pa še ostale.

Kdaj pa dobi „Tabor“ svoje edino pravo ime „Lažnjivi kljukec“? bomo poročali. Zaslužil ga je prav pošteno v sedanjem volilnem boju.

Klerikalci zvišali železniške tarife.

Voznji po železnici je zvišal klerikalni železniški minister dr. Korošec. Kar čez noč je odredil, da se mora zvišati voznina za osebni promet 100 odstotkov in za tovorni promet za približno 125 odstotkov. S tem protiljudskim ukrepom je minister dr. Korošec zagrešil podražitev živil. S povišano tovorno voznino so se cene živilom znatno zvišale. Prizadeti konsument se bo 28. novembra za ta udarec zahvalil na ta način, da bo volil protiklerikalno in za NSS kot stranko konsumentov!

Vabimo vas

da se udeležite

volilnega shoda NSS

ki se vrši danes
 v petek 26. t. m. za
 Št. Jakobski okraj
 pri g. Batjel, Karlovska
 cesta števil. 4. —

Dnevne vesti.

Celjska stanovanjska mizerija. Ob času dr. Ogrizek-ovega paševanja na stanovanjskem uradu čital je človek v „Novi dobi“ brezkončne napade in kritikovanja nezmožnosti predsednika urada. Po njegovi demisiji prevzel je to funkcijo trikratni tretji kandidat JDS „dični“ gospod Prekoršek. Tako, nato se je čitalo izpod njegovega peresa v „Novi dobi“ razne oklice in domnevanja ourejevanju in pobijanju stanovske mizerije. Momentano je človek mislil, da je ta kočljiva zadeva prišla v prave roke. Vendar po hudem grmenju ni bilo dežja. Stanovanjski urad z njegovim „velezmožnim predsednikom“ spi tudi nadalje spanje pravilnega. Koliko obzirov in respektov do različnih „višjih kapacitet“ proti nižjim slojem pa surovosti poseduje naša celjska gospoda, spričuje sledeč slučaj. Listič „Nova doba“ je prinesel nedavno vest, da sta veletrgovca Westen in Rakusch ponudila, 1 8 in drugi 4 stanovanja stanovanjskemu uradu na razpolago. Smešno! Dva velenemca torej sta morala prinesiti stanovanjskim gospodom na „krožniku“ gotove prostore, ker leti do sedaj niso našli toliko energije, da bi te prostore zasegli sami. Razno privilegirano gospodo in penzionirane avstrijske častnike se respektira. Zakaj pa rabi neki celjski trafikant z svojo ženo 6 sob v okolici in 1 sobo s hulinjo v mestu? Prosilcem, ki so pred par tedni vložili prošnje, se dajo stanovanja na razpolago, medtem ko pol do enega leta stare prošnje še čakajo rešitve. Zina pritiska, ljudje pa stanujejo in trpijo mraz v vagonih. Stranke se deložirajo ne da bi se nakazalo drugo stanovanje oziroma že nakazana stanovanja izpraznijo. Povsod skrajni nered. Slišalo se je zvoniti, da se namerava „šemalna“ vojašnica preurediti v stanovanja, pa je že zopet odzvonilo. Železno metlo bo treba pri tej gospodi, polni „fraz“! Zakaj sedaj cunja iz Strossmayerjeve ulice molči, kje so sedaj razne kritike? Gosp. Prekoršek, kje je Vaše slavno delovanje? Upiti znate in farbati, mi pa zahtevamo od Vas dejanj. — Seveda Celje molči, ker je predsednik stanovanjske komisije iz štaba velezaslužnih ultrapatrijotov demokratov. Kako se pride hitro do udobnega stanovanja o tem bomo poročali prihodnjič.

Vabimo vas

da se zanesljivo udeležite volilnega shoda NSS za Št. Peterski okraj, ki se vrši danes 26. t. m. ob pol8. zvečer v hotelu „Ilirija“, Kolodvorska ulica. Poročata tovariša Deržič in Est.

Izdaja konzorcij »Nove Prave«.

Odgovorni urednik: H. Sever.

Tiska Zvezna tiskarna v Ljubljani.